

יש סוברים שזה דוקא בכלי שיש לו תוך [-בית קיבול], שעל ידי הכלי יכול להביא כל מה שבתוכו לרשות שנמצא בה (תוס' פסחים פה, ב ד"ה בגרין; וכן נראה ברבינו הננאל כאן; וכע"ז בזע אברהם [לר"א לופטביר] אגד כלי א, בדעת הרמב"ם שם, וראה ר"מ קזיס שהסתפק בדעת הרמב"ם בה). ■ להלכה, קופה שהיא מלאה חפצים, אפילו מלאה חרדל, והוציא רוב הקופה מרשות זו לרשות זו, פטור, עד שיוציא את כל הקופה [כדעת רבי יוחנן] (רמב"ם שבת י, יא).

הגונב פיס בשבת יכו' ■ וכן נפסק להלכה, שהגביהו חייב, וגררו פטור (שו"ע ח"מ שו"א, א, וראה שם פריטס נוספים; וראה רמב"ם גניבה ג, ב פסוק כן, ואע"פ שפסק שאגד כלי נחשב אגד, וכנ"ל, לא העמיד דוקא בנסא כדברי הגמ' להלן צב, א, ובביאור שיטתו ראה שער המלך וחי' רבנו חיים הלוי שם ועוד). והמגורר חפץ ברשות הרבים על הארץ מתחלת ארבע לסוף ארבע, חייב, שהמגורר עוקר הוא (רמב"ם שבת יג, יא, וראה מגיד משנה שמקורו מסוגיאנו, וראה ספר המפתח ברמב"ם מהר" פונקל, לטעם ששינה ולא כתב דין זה במציא מרשות היחיד לרשות הרבים; משנ"ב שם, פ). ■

קדים ליה איסור גניבה לאיסור שבת - ומדובר שהוציא את החפץ לצדידי רשות הרבים, שמשכיכה קונה בהם, אבל אם הוציאו לרשות הרבים אינו מתחייב על הגניבה במשיכת הכיס, משום שמשכיכה אינה קונה ברשות הרבים. או, שמדובר שהוציאו לרשות הרבים, ולא הניחו על קרקע רשות הרבים, אלא גרר את החפץ לחוץ ונפל וקיבלו בידו שנמצאת בגובה פחות משלשה טפחים מהקרקע, וידו של אדם קונה אפילו ברשות הרבים (רש"י; על פי הגמ' בכתובות לא, ב). ויש שכתבו, שמהסוגיא כאן נראה שאינה סוברת שמדובר שקיבל את הגניבה בידו ברשות הרבים, שהרי באופן זה קיבל בידו בבת אחת את כל הכיס, ואין להוכיח מכאן שאגד כלי לא נחשב אגד (רמב"ם; ריטב"א, ובדעת רש"י ביאר, שמקצת הכל נכח בידו ומקצתו עדיין בתוך הביט).

והסוגיא כאן אינה סוברת כרבי אבין (כתובות לא, א, בלשון ראשון) שאמר שהזורק חץ בשבת ארבע אמות ברשות הרבים והזיק בהליכתו, פטור מתשלומים מדין קים ליה בדרבה מיניה, אע"פ שבשעה שהזיק עדיין לא נתחייב מיתה, שמכיון שעקירת החץ צורך הנחתו היא, ואי אפשר להנחה בלא עקירה, נחשב שהמלאכה כבר התחילה משעת עקירת החפץ. שהרי לדעתו, גם אם אגד כלי נחשב אגד, לא יתחייב על הגניבה, מפני שאי אפשר להנחת הכיס ברשות הרבים בלא עקירתו, ובהכרח שסוגיאנו חולקת (רש"י; הגהות רא"מ הרובין).

ואע"פ שאת הכיס עצמו לא קנה עד שיוציא כולו, כיון שהוציא מקצתו קנה את המעות שבתוכו, שמשכיכה קונה בכליו של מוכר [-בעל החפץ] (רמב"ם; ריטב"א).

דאפקיה דרך שוליו - וכיון שאינו יכול לטול את המעות, אינו קונה אותן במשיכתו (רש"י, וכהגהת הרש"ש). ויש ללמוד מכאן, שמשכיכה בכליו של מוכר אינה קונה אם אין הקונה יכול לטול את החפץ (ע"פ רמב"ן ורשב"א; וראה גם דבר אברהם א, כא, ז).

והאיפא מקום הלמה יכו' - שיכול לקרוע שם את הכיס ולהוציא את המעות (רש"י). וכיסים שלהם לא היו תפורים בחוץ, ומקום זה נח לקריעה, ונחשב שיכול להוציא משם את החפץ, ולכן הגמ' שואלת דוקא על מקום זה (תוס' להלן צב, א ד"ה דאי). ויש שפירש, שהגמ' מקשה על מקום זה, מפני שיכול לקרועו בלי לקלקל את הכיס (שיטה להר"ן; וראה במאירי ביאור נוסף).

מדאפקיה חוץ להומת העזרה אפסיל ליה גיוצא - אך בכנורגורת חייב, אף שאינו ראוי לאכילה, משום שצריך להצניעו לצורך מצות שריפת קדשים, ומעיקר הדין היה צריך להתחייב בכזית כיון שאינם עומדים לאכילה, אלא שכיון שמכח אוכלין הם באים - לא יהא סופם חמור מתחילתם ודינם כאוכלין (תוס' ר"ד).

שןקרו ל'אוצר ומקומו נפר, שזריקתו לאוצר עם שאר הפירות - אף שמקומו ניכר - מבטלת את מחשבתו הראשונה, ואין צריך להמלך בפירוש (רש"י). ויש שפירש, שנמלך בפירוש ממחשבתו הראשונה ולכן זרקו לאוצר, ומכל מקום רוצה שיהא מקומו ניכר כדי שאם יחזור בו ורצה לזרעו ימצאנו בקלות, ומשום כך היה מקום לומר שעדיין בחשיבותו עומד אף בפחות מכשיעור, והוצרך להשיעורו שכיון שעתה חזר ממחשבתו הראשונה פקעה חשיבותו וחייב עליו אף בפחות מכשיעור (ריטב"א, בשם מורו).

משנה. ונתנה על אסקופה החיצונה - ונקראת 'חיצונה', מפני שנחשבת רשות הרבים, וכגון שאינה גבוהה שלשה טפחים, או שגבוהה תשעה טפחים ורחבה ארבעה טפחים ונוח לרבים לכתף עליה. ורוב פירות מבחוץ פירושו שרוב הפירות על האסקופה (ריטב"א; שיטה להר"ן). ויש שפירשו שאיסקופה זו נחשבת כרמלית, ונקראת 'חיצונה' מכיון שאינה מתחת המשקוף העליון, אלא בולטת לצד רשות הרבים. ורוב פירות מבחוץ פירושו שרוב הפירות נמצאים חוץ לאיסקופה ברשות הרבים (ע"פ פיה"מ י, ב ורש"ש).

אף על פי שרוב פירות מבחוץ פטור, ואין אומרים שמדין 'רובו ככולו' נחשב כאילו הוציא את כל הפירות, מפני שבמלאכת הוצאה אין אומרים 'רובו ככולו', שאינו נחשב דרך הוצאה עד שיוציא את כולו (שפת אמת). ויש שביאר, שדין 'רובו ככולו' נאמר רק היכן שבכל משהו מהמעשה או המלאכה יש את שם הדבר, ורק חסר בשיעור, ובזה אומרים שרוב השיעור ככולו, וכגון בשחיטה, שאין צריך לשחוט את שני הסימנים שבהמה, אלא די בשחיטת רובם, מכיון שבכל משהו שחיטה יש שם של מעשה שחיטה. אבל כאן, ענין המלאכה הוא שהחפץ יצא מרשות זו ונמצא ברשות אחרת, ואם כל החפץ לא נמצא ברשות השנייה, אף על המקצת שהוציא אין שם הוצאה כלל, ולכן לא שייך לומר 'רובו ככולו', מכיון שחסר בעצם ההוצאה ולא רק בשיעור ההוצאה (משמרת חיים [להגרח"פ שיינברג] א שבת כו; וראה אילת השחר).

עד שיוציא את כל הקפה - שיחזור ויוציאנה מתחילה מרשות היחיד לרשות הרבים, אבל קופה זו שהוציא כבר מקצתה והניחה על האיסקופה, גם אם יחזור ויוציא את כולה לא יתחייב, משום שבהוצאה השנייה לא הוציא את כולה, שהרי מקצתה כבר היה ברשות הרבים (רש"י). ומגיד משנה שבת יב, יא בדעתו; ר"י מלוניל; רא"ש א, טז).

גמרא. אלא אסקופה כרמלית ■ להלכה, המוציא חפץ מרשות הרבים לכרמלית והניחו שם, וחזר ועקרו מכרמלית והכניסו לרשות היחיד, או להיפך, היה זה פטור (רמב"ם שבת יד, יד).

אגד כלי שמייה אגד - שהכלי גורם להחשיב כל מה שיש בו לחפץ אחד (רמב"ם שבת יב, יא; מאירי). ואין הפירוש שהחפצים שבכלי נחשבים אגודים עם הכלי, אלא שנחשבים אגודים ומחוברים זה עם זה (ר"מ קזיס בדעת הרמב"ם שם, ונפק"מ שאם היה בכלי רק חפץ אחד והוציא מקצת הכלי בצד שהחפץ בו, חייב, שאין החפץ אגוד עם הכלי; אמנם ראה חזו"א או"ח סב, ח, ושר"ת חזו"א תכ, שאגד כלי גדרו שהקופה ומה שבתוכה נחשבים כחפץ אחד וכגשם אחד עבה). ואגד כלי שנחשב אגד,